

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти
Кафедра практичної психології

Затверджено на засіданні кафедри
практичної психології
(протокол №10 від 2 вересня 2025 р.)

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ

Теорії розвитку людини
для студентів

спеціальності С4 Психологія
шифр і назва спеціальності (тей))

освітнього рівня другого (магістерського)
(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми 2.С4.00.01 Практична психологія
(шифр і назва освітньої програми)

ОПИС ПРОГРАМИ ЕКЗАМЕНУ

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка	
Кафедра практичної психології	Матвієнко Лариса Іванівна, доцент кафедри практичної психології
Програма Екзамену з дисципліни	«Теорії розвитку людини»
Курс	5
Спеціальність(спеціалізація)	053 Психологія
Форма проведення: Письмова/усна/комбінована	Письмова (у формі тесту)
Тривалість проведення:	2 академічні години
Максимальна кількість балів: 40 балів	40 балів
Критерії оцінювання	Екзамен проводиться у письмовій формі в системі електронного навчання Київського столичного університету імені Бориса Грінченка (в ЕНК «Теорії розвитку людини») і складається із двох частин: теоретичне або аналітичне питання – 10 балів за правильну відповідь; тестові завдання (15 тестів) – 2 бали за кожну правильну відповідь (30 балів).
Перелік допоміжних матеріалів:	
Орієнтовний перелік питань:	Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю. Теоретичні питання 1. Охарактеризуйте рушійні сили та умови психічного розвитку. 2. Охарактеризуйте основні методи організації досліджень розвитку людини. 3. Дайте характеристику сфер і процесів розвитку. 4. Охарактеризуйте припущення Фрейда про розвиток особистості і його теорію психосексуального розвитку. 5. Охарактеризуйте підхід до психічного розвитку як до наочності в школі біхевіоризму. 6. Охарактеризуйте дослідження психічного розвитку в гештальтпсихології. 7. Охарактеризуйте стадії когнітивного розвитку за Піаже. 8. Охарактеризуйте підхід до психічного розвитку в гуманістичній психології. 9. Охарактеризуйте екологічну теорію У. Бронфенбреннера. 10. Охарактеризуйте поняття сенситивних періодів та вікових криз. 11. Охарактеризуйте можливості новонароджених. 12. Охарактеризуйте роль гри в розвитку соціальних навичок. 13. Охарактеризуйте сенсомоторну стадію розвитку мислення. 14. Охарактеризуйте розвиток сенсорно -перцептивної сфери людини. 15. Охарактеризуйте вікові коливання пам'яті та уваги. 16. Охарактеризуйте умови підтримання стійкості уваги. 17. Охарактеризуйте стадії когнітивного розвитку у дорослості (за Шайї). 18. Охарактеризуйте розвиток емоційно-почуттєвої сфери людини.

19. Охарактеризуйте теорію диференціальних емоцій К. Ізарда.
20. Охарактеризуйте психоеволюційну теорію емоцій Р. Плутчика.
21. Охарактеризуйте виникнення відчуття „Я сам” та розвиток самосвідомості.
22. Охарактеризуйте рівні морального розвитку (за Л. Кольбергом).
23. Охарактеризуйте розвиток міжособистісних стосунків.
24. Охарактеризуйте стадії сімейного циклу.
25. Охарактеризуйте трьохкомпонентну теорію любові Роберта Стернбеога.
26. Охарактеризуйте стадії розвитку особистості в період дорослості за Д. Ловінгер і Р. Кеганом.
27. Охарактеризуйте етапи професійного шляху (за Сьюпером);
28. Охарактеризуйте теорії старіння.

Аналітичні питання

29. Проаналізуйте вплив середовища на розвиток людини.
30. Проаналізуйте взаємодію процесів розвитку.
31. Проаналізуйте проблему вікової періодизації психічного розвитку.
32. Проаналізуйте, чим теорія розвитку особистості Еріксона відрізняється від теорії Фрейда.
33. Порівняйте класичне і оперантне обумовлювання.
34. Проаналізуйте, чим когнітивні теорії відрізняються від теорій наuczіння.
35. Визначте переваги та недоліки гуманістичного підходу.
36. Проаналізуйте феномен габітуації.
37. Проаналізуйте феномени Піаже (наприклад, “незбереження кількості”)
38. Проаналізуйте розвиток прив'язаності (дослідження Анни Фрейд, Мері Ейнсворт та ін.)
39. Визначте умови та чинники мовленнєвого розвитку.
40. Проаналізуйте проблему досягнення незалежності та формування ідентичності.
41. Проаналізуйте процес формування переконань і світогляду.
42. Проаналізуйте проблему професійного самовизначення.
43. Порівняйте мінливий і кристалізований інтелект.
44. Проаналізуйте дослідження періодів і задач дорослого розвитку: (епігенетична теорія Е. Еріксона; теорія В. Вайллента).

Зразок тестових завдань:

1. Біогенетичний закон стверджує, що:
 - а) онтогенез є скороченим повтором філогенезу;
 - б) філогенез є скороченим повтором онтогенезу;
 - в) філогенез є історичним повтором онтогенезу;
 - г) онтогенез і філогенез є взаємопов'язані;
2. Метод поздовжніх зрізів полягає у:
 - а) отриманні даних про історію життя людини;
 - б) зіставленні психічних явищ, отриманих в один й той самий проміжок часу в різних групах досліджуваних;
 - в) зіставленні властивостей в осіб різного віку з метою вивчення динаміки психічних явищ;
 - г) тривалому, протягом багатьох років дослідженні групи випробуваних одного віку;
3. Який із зазначених типів інтелекту у середній дорослості покращується:
 - а) вербальний;
 - б) невербальний;

	в) мінливий; г) кристалізований; 4. Який із зазначених рівнів пам'яті у пізній дорослості залишається найкраще збереженим: а) третинна пам'ять; б) сенсорна пам'ять; в) вторинна пам'ять; г) первинна пам'ять;
Екзаменатор 	Матвієнко Лариса Іванівна
Завідувач кафедри практичної психології 	Литвиненко Олена Олександрівна